

Minister Finansów i Gospodarki

Warszawa, 25 sierpnia 2026 roku

Sprawa: Petycja w sprawie nowelizacji ustawy
o postępowaniu egzekucyjnym
w administracji
Znak sprawy: DTS8.056.4.2026
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55 e-mail:
kancelaria@mf.gov.pl

Pan ...

Szanowny Panie,

odpowiadając na petycję z 28 maja 2026 r. dotyczącą nowelizacji ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji¹, zwanej dalej „u.p.e.a.”, przekazuję poniższe stanowisko.

Stanowisko do postulatu wprowadzenia kwoty wolnej od zajęcia w przypadku zajęcia innych wierzytelności pieniężnych – nowelizacja art. 8–10 u.p.e.a.

Nadrzędnym celem administracyjnego postępowania egzekucyjnego jest doprowadzenie do zaspokojenia należności wierzyciela. Organ egzekucyjny stosując środki egzekucyjne obowiązany jest kierować się zasadami wyrażonymi w art. 7 u.p.e.a., tj. zasadą: stosowania środków egzekucyjnych przewidzianych w ustawie, stosowania środków prowadzących bezpośrednio do wykonania obowiązku, stosowania najłagodniejszego środka egzekucyjnego oraz niezbędności. Ponadto organ egzekucyjny stosuje zasadę poszanowania minimum egzystencji wyrażoną w art. 8-10 u.p.e.a. Zawierają one katalog rzeczy i praw podlegających wyłączeniu spod egzekucji. Powyższe zasady odgrywają istotną rolę dla przebiegu postępowania egzekucyjnego, szczególnie w odniesieniu do ochrony sytuacji prawnej zobowiązanego. Przymus egzekucyjny nie powinien łączyć się z wyrządzeniem zobowiązanemu większej dolegliwości niż takiej, która prowadzi do wykonania egzekwowanego obowiązku.

Zgodnie z art. 9 § 1 u.p.e.a. wynagrodzenie ze stosunku pracy podlega egzekucji w zakresie określonym w przepisach Kodeksu pracy. Osoba prowadząca działalność

¹ Dz. U. z 2026 r. poz. 268, z późn.zm.

gospodarczą w toku administracyjnego postępowania egzekucyjnego nie jest co do zasady objęta ochroną przewidzianą w przepisach Kodeksu pracy. Nie jest bowiem zatrudniona na podstawie umowy o pracę i nie otrzymuje wynagrodzenia od pracodawcy. Jednak u.p.e.a. zapewnia ochronę niektórych należności przypadających osobom prowadzącym działalność gospodarczą zbliżoną do ochrony zapewnionej pracownikom na podstawie art. 9 § 2 u.p.e.a., zgodnie z którym przepis § 1 stosuje się odpowiednio do należności członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i członków ich rodzin z tytułu pracy w spółdzielni oraz wszystkich świadczeń powtarzających się, których celem jest zapewnienie utrzymania.

Organ egzekucyjny dokonując zajęcia wierzytelności pieniężnej u kontrahenta osoby prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą na podstawie art. 89 § 2 u.p.e.a. zajmuje wierzytelności z tytułu wystawionych faktur. Nie ma informacji jaki charakter ma otrzymywane świadczenie i na jakie cele zobowiązany przeznacza otrzymywane środki. Informacji takich nie ma także kontrahent zobowiązany. Natomiast jak wskazano wyżej przepis art. 9 § 2 u.p.e.a. stanowi, że świadczenia powtarzające się, których celem jest zapewnienie utrzymania, podlegają egzekucji w zakresie określonym w przepisach Kodeksu pracy. Ustalenie czy zapłata za wykonaną usługę jest świadczeniem powtarzającym się, którego celem jest zapewnienie utrzymania, jest możliwa z udziałem zobowiązanego. Aby zapobiec nadużyciom ocena dowodów przedstawionych przez zobowiązanego każdorazowo powinna należeć do organu egzekucyjnego.

Uwzględnienie proponowanego rozwiązania polegającego na wprowadzeniu automatycznego wyłączenia spod egzekucji kwoty równej minimalnemu wynagrodzeniu za pracę w przypadku zajęcia wierzytelności pieniężnej zobowiązanego prowadzącego jednoosobową działalność gospodarczą (bez konieczności składania jakichkolwiek wniosków) spowodowałoby, że nie podlegałyby egzekucji także kwoty, które nie są przeznaczane na utrzymanie zobowiązanego i członków jego rodziny.

Wobec powyższego w opinii Ministerstwa Finansów nie jest uzasadniona nowelizacja u.p.e.a. w postulowanym zakresie. Obowiązujące przepisy są wystarczające i realizują zasadę poszanowania godności człowieka oraz równości wobec prawa, mając jednocześnie na względzie podstawowy cel administracyjnego postępowania egzekucyjnego, jakim jest przymusowe wykonanie obowiązku publicznoprawnego niewykonanego dobrowolnie.

Stanowisko do postulatu obiektywizacji „ważnego interesu” – doprecyzowanie art. 13 u.p.e.a.

Zmiana art. 13 u.p.e.a. poprzez określenie jasnego i zamkniętego katalogu przesłanek zwolnienia spod egzekucji określonych składników majątkowych, które bezwzględnie wiązałyby organ egzekucyjny, w ocenie Ministerstwa Finansów wyeliminowałaby możliwość uwzględnienia sytuacji majątkowej czy rodzinnej konkretnego zobowiązanego oraz charakteru prowadzonej przez niego działalności gospodarczej. Sytuacja każdego zobowiązanego jest inna i wiąże się z koniecznością indywidualnej oceny co do uciążliwości egzekucji w konkretnym przypadku. W opinii Ministerstwa Finansów ocena przez organ egzekucyjny każdej sprawy indywidualnie pozwala na zachowanie równowagi pomiędzy celami postępowania egzekucyjnego, a dążeniem zobowiązanego do poszanowania jego ważnego interesu (uzasadnionej sytuacji), przy jednoczesnym zestawieniu tego interesu z interesem wierzyciela. Przedmiotem oceny dokonywanej przez organ egzekucyjny

jest możliwość udzielenia wsparcia zobowiązanemu przy jednoczesnym niedziałaniu na szkodę wierzyciela.

W opinii Ministerstwa Finansów nie jest zatem uzasadniona zmiana art. 13 u.p.e.a. zmierzająca do określenia zamkniętego katalogu przesłanek zwolnienia spod egzekucji określonych składników majątkowych.

Stanowisko do postulatu wprowadzenia „wniosku o natychmiastowe uchylenie zajęcia na cele egzystencjonalne” i terminu jego rozpatrzenia

Przepisy u.p.e.a. zawierają szereg rozwiązań pozwalających na złagodzenie skutków egzekucji. Zobowiązany może zwrócić się do organu egzekucyjnego o zwolnienie, na czas oznaczony lub nieoznaczony, z egzekucji w całości lub części określonych składników majątkowych zobowiązanego na podstawie wskazanego wyżej art. 13 u.p.e.a. Przesłanką zwolnienia spod egzekucji na podstawie tego przepisu jest ważny interes zobowiązanego.

Ponadto jeżeli zastosowany środek egzekucyjny jest zbyt uciążliwy dla zobowiązanego może on złożyć skargę na czynność egzekucyjną dokonaną w ramach tego środka egzekucyjnego, o której mowa w art. 54 u.p.e.a. Przy czym w uzasadnionych przypadkach w związku z wniesieniem skargi na czynność egzekucyjną możliwe jest wstrzymanie dalszej realizacji tego środka (art. 54 § 7 u.p.e.a.). W przypadku uwzględnienia skargi organ egzekucyjny uchyla zaskarżoną czynność egzekucyjną w całości albo w części, stosownie do art. 54 § 6 pkt 1 u.p.e.a.

Wprowadzenie postulowanego rozwiązania polegającego na obowiązku uchylenia zajęcia w przypadku oświadczenia przez zobowiązanego o braku środków do życia mogłoby prowadzić do nadużyć, a w konsekwencji do bezskuteczności egzekucji. Aby temu zapobiec konieczne jest przedstawienie przez zobowiązanego dowodów o braku środków do życia oraz ich ocena przez organ egzekucyjny.

W ocenie Ministerstwa Finansów środki prawne służące ochronie zobowiązanego są wystarczające.

Stanowisko do postulatu wprowadzenia obowiązku informacyjnego w zawiadomieniu o zajęciu pod rygorem nieważności zawiadomienia

Zgodnie z zasadą informowania zawartą w art. 9 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹, stosowaną w administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym, na podstawie art. 18 pkt 2 u.p.e.a., organ administracji publicznej ma prawny obowiązek należycie i wyczerpująco informować stronę o wszystkich istotnych faktach i przepisach, które wpływają na jej sprawę. W ten sposób są chronione interesy strony, aby nie poniosła ona szkody z powodu nieznamości prawa. Zasada ta nie nakłada na organ obowiązku udzielania porad prawnych czy też doradztwa. W obowiązujących wzorach zawiadomień określonych rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 18 marca 2024 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych w egzekucji należności pieniężnych³ zobowiązany jest pouczać m. in. o środku zaskarżenia przysługującym na czynność zajęcia, tj. o prawie wniesienia skargi na czynność egzekucyjną, o której mowa w art. 54 u.p.e.a. Środki ochrony prawnej mające na celu złagodzenie skutków egzekucji, np. zwolnienie spod egzekucji składnika majątkowego zobowiązanego, nie są co do zasady środkami służącymi kontroli prawidłowości działań organu egzekucyjnego. W świetle powyższego nie znajduje uzasadnienia wprowadzenie

¹ Dz. U. z 2025 r. poz. 1691.

³ Dz. U. poz. 426.

obowiązku pouczenia zobowiązanych o możliwości złożenia wniosku o zwolnienie spod egzekucji składnika majątkowego pod rygorem nieważności.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Emil Chojnacki

zastępca dyrektora

Departamentu Systemu Podatkowego w
Ministerstwie Finansów

KLAUZULA INFORMACYJNA dotycząca przetwarzania danych osobowych w związku z wniesionymi do Ministerstwa Finansów skargami, wnioskami i petycjami znajduje się na stronie internetowej Ministerstwa Finansów pod adresem:
<https://www.gov.pl/web/finanse/petycje-zalatw-sprawie>